

Gia van den Akker

Voetsporen

Ze woont in Italië, lesgeven doet ze overal en optreden ook. Euritmist Gia van den Akker over bewegen met hart en ziel, de noodzaak om vanuit het diep-menselijke te werken en de euritmie als vrijheidsimpuls.

Wat is euritmie?

Gia: 'Eén definitie van euritmie is zichtbaar zingen en zichtbaar spreken. Maar het gaat mij vooral om de brugfunctie tussen de onzichtbare en de zichtbare wereld. Je maakt dingen zichtbaar die niet zichtbaar zijn, vanuit de taal, maar ook vanuit impulsen, intenties, gedachten, visioenen, dromen, inhouden en gevoelens. Euritmie is een bewegingskunst

waarbij je probeert het hele menselijk wezen - het lichaam in al zijn aspecten, het mentale, het gevoel, en ook het meditatieve - uit te drukken door jouw bewegingen. Deze dimensie is uniek! Rudolf Steiner had terecht euritmie in een voetbalstadion als visioen, want het hoort midden in het gewone leven thuis.'

'In 2004 zocht ik in de buurt van Alessandria in Noord-Italië een oude vriend op. Hij werkte lange tijd als arts voor natuurgeneeswijzen in Duitsland en was wijnboer geworden. En we werden zo verliefd! Ik zat net met een verbroken relatie, dus rationeel was ik er op tegen, maar mijn hart zei ja en een jaar later zijn we getrouwd. Dat was overdonderend, want ik woonde in Den Haag, midden in de cultuur, en ineens zat ik tussen de wijngaarden.'

La fabbrica

'Ik ben daarna nog twee jaar op de euritmie academie in Den Haag blijven werken. Alleen als ik qua werk aansluiting zou vinden, wilde ik verhuizen. Ook mijn man vond dat belangrijk. Toen vonden we in een buurtdorp een oude fabrieksetage: beneden was een wasserij en de bovenverdieping stond leeg. Dat werd mijn studio 'La fabbrica' en sinds vijf jaar geef ik daar zomercursussen. Het is een klein dorp van zeshonderd mensen, het gerucht ging dat ik een dansschool had en ze waren bang dat er een disco zou komen. Toen heb ik openhuis gehouden en iedereen kwam kijken. De vrouwen vonden de bewegingen zo mooi en vroegen of ze les konden krijgen. Sinds twee jaar heb ik een cursus met vrouwen uit het dorp en vorig jaar heb ik een project met de kinderen van de dorpschool gedaan. Ik ben hier helemaal geïntegreerd en dans op dorpsfeesten. Dit jaar kreeg ik zelfs bij het dorpsfeest van de burgemeester en voorzitter van de cultuurvereniging een onderscheiding voor mijn bijdrage aan de cultuur, op een dikke glasplaat met gouden letters! Ik geef les op een vrijeschool in Turijn, ik was bij een initiatief van een kleuterklasje in Alessandria en bij een biologische boer

die een groepje heeft samengebracht, ik denk mee in de cultuurkring van het dorpje.'

Carnavalsband

'Ik ben in 1961 geboren in Ulvenhout, even buiten Breda. Daar ging ik naar de dorpschool en later naar het gymnasium. Ik danste graag en speelde trombone in een carnavalsband. In het schoolorkest werd ik verliefd op de viool, dus ben ik daar naar overgestapt. Mijn zus zat op de kunstacademie en we knutselden altijd samen. Ik deed gymnasium alpha, had een heel goede Duitse leraar en was helemaal dól op

Het leven leidt mij telkens ergens anders heen

literatuur. Toen het zover was kon ik geen beroepskeuze maken, want ik vond muziek fijn, en ook dansen en theater. In de eind-examenklas leerde ik een uitgetreden non kennen, die boeddhist geworden was en een cursus gaf over de achtergronden en de centrale gedachte van de verschillende religies. Ik was in de war. Misschien wilde ik wel theologie studeren. Hoe vond ik iets waarin ik al mijn interesses kon bundelen? Eerst ben ik gaan reizen, een jaar met rugzak. Nog net vóór die reis had ik iets over de euritmie academie in Den Haag gelezen. Ik deed de vooropleiding en wist: dít is het! Hier komt alles samen. Ik heb me aangemeld, maar ze vonden me te jong.

Toen ben ik een jaar naar de vrije pedagogische academie gegaan en daar heb ik het vrijeschoolonderwijs leren kennen. Er was een leuke biologisch-dynamische boerderij met geiten in de buurt, daar ging ik ieder weekend werken. Ineens stapte ik in de antroposofische wereld. Uiteindelijk ben ik op mijn twintigste euritmie gaan studeren, nóg jong.'

Zó serieus!

'Op inhoudelijk niveau was het echt thuis-komen voor mij, voor de rest voelde ik me in het begin een vreemdeling. Ik was een jonge meid, ging veel uit, maar op school was het allemaal zó serieus, van een zwáárte... Iedereen met hoofddoeken op en niet in de zon. Waar was ik in terechtgekomen? In het begin heb ik het als een cultuurschock ervaren, maar ik wilde het echt, die euritmie. Ik heb er vier jaar gestudeerd en daarna werd ik gevraagd in het ensemble. Voor dat ik mijn pedagogisch jaar kon doen ben ik in het artistieke werk verzeild geraakt. Ik wilde het podium op, creëren, producties maken, de kunst in. Tegelijkertijd, en dat trekt door mijn hele biografie, had ik al in mijn vierde studiejaar in een buurthuis een cursus aangeboden. Ik vond het leuk om met verschillende groepen mensen te werken. Niet alleen het podium op en na afloop anoniem verdwijnen.'

Uitdaging

'Maar ik wilde ook nog erg graag in andere stijlen nascholen. Ik was twee zomers in Dornach, waar een heel andere inslag heerste als in Den Haag en via een oud-collega leerde ik Else Klink van het Stuttgarter ensemble kennen. Zij nodigde mij persoonlijk uit om bij haar te komen werken. Ik voelde me zeer vereerd en heb daar een

fantastisch jaar gehad. Else probeerde altijd iets dieps tevoorschijn te lokken uit het individu en was streng maar liefdevol. Door haar heb ik een deel van mijn kunstenaarschap ontdekt, ik ben haar heel dankbaar. Daarna heb ik twee jaar in een demonstratiegroep in Den Haag gezeten. Twee jaar later had ik weer een nieuwe uitdaging nodig. Het leven leidt mij telkens ergens anders heen! Ik vertrok naar Kassel, waar we met een ensemble in een bijprogramma van Dokumenta IX zaten. Dat was het moment dat ik begreep: dát is mijn weg. Ik wil euritmie, maar altijd eigentijds en in samenhang met andere kunstenaars en met wat er in de cultuur speelt. We werkten daar in Kassel in bejaardenhuizen, aan de volksuniversiteit, bij verzekeringsmaatschappijen; het was een heel spannende tijd.'

Freelancen

'Uiteindelijk viel die groep uit elkaar doordat onze levenssituaties veranderden. In 1995 werd ik opgebeld door de academie in Den Haag en ben ik daar gaan lesgeven, precies in een tijd dat er veel veranderde in de structuur van de opleiding. Sociale processen interesseren me. Ik vroeg me wel af hoe ik compromissen kon aangaan zonder ontrouw te worden aan mezelf. Toen heb ik mezelf laten coachen, want ik kreeg het benauwd. Daar kwam uit dat ik als freelancer verder wilde gaan, zowel als opleider als artiest. In kunstzinnig opzicht werd mijn stijl toch wel altijd te modern gevonden en ik wilde absoluut niet terug in die oude vormen. Daarnaast ben ik gastlessen blijven geven.'

Grenzen zoeken

'Ik ging solistisch aan de gang, had contacten met euritmisten in het buitenland en >>

Voorstellingen

'Tracce', solovoorstelling van Gia van den Akker

Op zaterdag 15 oktober in het Zeeheldentheater in Den Haag
en op zondag 16 oktober in het Polanentheater in Amsterdam.
Reserveren via info@euritmie.nl of via de theaters.

heb veel onderzoek gedaan. Probeerde grenzen op te zoeken, ging óver grenzen... We maakten mee dat tijdens een voorstelling in Dornach mensen de zaal verlieten, maar juist het uitproberen met eigentijdse muziek heeft mij veel opgeleverd. Rudolf Steiner heeft tot 1924/25 euritmieaanwijzingen gegeven, maar natuurlijk niet voor de muziek en gedichten die daarná kwamen. In zijn voordrachten over tooneuritmie staat tussen de regels door echter zoveel wat je zou kunnen uitproberen en waar ontwikkelingsmogelijkheden liggen! Ik kies ervoor steeds weer de beginselen te bestuderen en eindeloos te oefenen en te verdiepen, daaruit krijg ik inspiratie en intuïtieve momenten. Wat er áchter en tússten de eigentijdse muziek of teksten ligt, dat is mijn werkmotto geworden. Werkelijk je verleden kennen, werkelijk open naar de toekomst dingen uitproberen, werkelijk aangaan 'wat vraagt deze muziek van mij?' en ook eens biografisch durven werken, dat was zo lang taboe in de wereld van de euritmie.'

Individualiseren

'Het publiek zei: euritmisten zijn onbereikbaar, ze hebben allemaal een pokerface, je merkt niet waar ze zijn, en of ze contact met ons maken. In de jaren negentig was een enorme terugval in interesse voor de euritmie te bespeuren. Mensen hadden er geen zin meer in. We hebben een enquête gedaan vanuit het ensemble en er kwam duidelijke kritiek: het ziet er altijd hetzelfde uit! Ik zag in Kassel al dat we nóg meer moesten individualiseren. Iedere groep moet zijn eigen stijl ontwikkelen en je moet ook de verbinding van je eigen leven erin verwerken. Een belangrijk biografisch moment in mijn leven vormde het overlijden van mijn vader, toen ik net weer terug was in Nederland. Niet lang daarna overleed mijn moeder, én moest ik afscheid nemen van een langdurige relatie. Ik ging door een ongelooflijk dal, maar ik besloot er niet voor weg te lopen. Ik ging erin.'

Algemeen menselijk

'Uiteindelijk kwam ik in een laag waar het weer algemeen menselijk werd. Je stulpt door het oog van de naald als het ware het diep persoonlijke weer om tot het

algemeen menselijke. Daaraan moet je ook met studenten werken. Vroeger heette het al snel dat het te subjectief was als je zei dat je iets voelde. Maar het gaat juist dan om verder doorvragen. Waaróm werkt het zo op jou? Waar komt het vandaan, en waar leidt dat gevoel je naar toe? Wat heeft het met jou te maken? Je kunt net als een toneelspeler nooit overtuigend een rol spelen

Ik moest tot in de diepste diepte weten wat ik zei

als je vergeet die kant in jezelf te zoeken. Toen ik in 2001 met Olaf Bockemühl werkte liet hij mij hardop vertellen wat ik uitbeelde. Daardoor kwam ik in enorm dynamische bewegingen terecht, ik moest tot in de diepste diepte weten wat ik zei. Dat was hij als theaterregisseur gewend met toneelspelers. Daar heb ik zoveel van geleerd!

Master

‘Een jaar geleden heb ik mijn master voor eurutmie gehaald aan de Alanus Hochschule in Bonn en het eindwerkstuk moest een solovoorstelling zijn: ‘Tracce’. *Tracca* betekent spoor in het Italiaans. Voor mijn studie heb ik een terugblik gehouden over de laatste jaren en ook vooruitgekeken. Hans Fors, een Zweedse collega, die net als ik experimenteel bezig is, heb ik gevraagd om als coach te fungeren. Hij heeft vragen gesteld, in de choreografie suggesties gedaan en de

eindregie gedaan, maar het hele concept is van mijzelf.

Ik was met mijn hond aan het wandelen in het bos en zag voetsporen. Er is iets zichtbaar, maar de oorzaak is onzichtbaar. Dat grensvlak vind ik heel erg spannend. Al brainstormend met Hans kwam ik op Hans & Grietje en kiezelsteentjes. Spoorvorming is de rode draad van de performance. Ik vertel zelf alsof ik Grietje ben en doe niet alleen eurutmie. Mijn doel is dat het publiek zich identificeert met Hans & Grietje en in de beelden van het sprookje kruipt. Het zijn vijf delen: het spoor verliezen, in het bos achtergelaten worden en weer terugvinden, dan het spoor echt verliezen, het spoor bijster raken, de crisis en het naar huis komen. Ik heb via via de Italiaanse componist Fontanelli gevonden, van dezelfde jaargang als ik. Hij schreef prachtige muziek voor vibrafoon en cello en vond dat zijn werk voor mijn programma gemaakt was. Er is dus de eigentijdse muziek, maar ook Scarlatti. En teksten van ETTY HILLESUM, een fragment van Sarah Kane, een stukje uit Medea. Daarmee ga ik op tournee dit najaar. Ik vertel het in de taal van het land waar ik optreed en leerde het in het Italiaans, in het Duits en in het Nederlands.’

Uitvaarten

‘In de eurutmie kan niet alleen het lichaam, maar ook de ziel een instrument worden en zelfs het ‘ik’ tot op zekere hoogte. Je dient een onzelfzuchtig doel. Er wordt wel gezegd dat het een scholingsweg is, en daar ben ik het mee eens. Ik heb de intentie om mijn publiek te raken en iets te geven van dat wat door mij heen trekt. Soms werd ik gevraagd om te dansen bij een uitvaart. Dat vind ik prachtig. Daar is geen ijdelheid, het gaat alleen maar om

de kern. Door de bewegingen open je een ruimte waarin de ziel mag stromen en waar de gestorvene vaak zo concreet voelbaar wordt voor de nabestaanden. Op zo’n moment ben ik alleen maar dienstbaar. Ik doe mijn bewegingen voor de mensen, ik schep verbondenheid waarin ze niet te emotioneel kunnen toeven. Het is zo stil, zeggen ze vaak, ik kom zo bij mezelf.

De laatste jaren heb ik deze opdrachten niet meer gehad, gewoon doordat ik te ver weg woon. Italië is zo katholiek en traditioneel, jammer, maar daar gaat het niet lukken, heel misschien via iemand die thuis is in de terminale zorg. Ik geef wel workshops in Dornach en aan de Alanus Hochschule over rouw en rouwverwerking.’

Vrijheid

‘Bedrijfseurutmie, het sociale aspect van eurutmie, werkt fantastisch. Je leert elkaar anders waarnemen, je ziet hoe anders iemand beweegt, je moet invoelen want je moet je ruimtelijk oriënteren, motieven doorgeven via bewegingen; het heeft een enorme impact. Dat merk ik aan de Italiaanse vrouwen, die komen moe binnen en gaan gevitalseerd weg. Je kunt mensen echt een stukje in de richting van vrijheid brengen. Want zo zie ik het, dat het mogelijk is om je met eurutmie zowel zielsmatig als hoe je je in relatie tot je lijf voelt, meer vrij te voelen.

Voor een kind betekent eurutmie in de beste zin dat het in contact komt met zijn eigen impulsen, met zichzelf. Dat is altijd verbonden met vrijheid. Daarom vind ik dat eurutmie het buurthuis in moet.’ <<

Interview: Simone Thomasse

Fotografie: Marion Körner

Neem een **proefabonnement** op **BewustZijn magazine** voor **€ 12**

Als je een proefabonnement neemt op **BewustZijn magazine**, dan ontvang je het nummer waarin het interview staat met **Gia van den Akker** (nummer 17), het nieuwste nummer en de twee komende nummers. Kortom: vier keer BewustZijn magazine (in totaal ca. 320 pagina's!) voor slechts € 12,-.

Print onderstaande bon uit, vul hem in en stuur hem op naar: BewustZijn magazine, Christiaan Kannemansstraat 11, 5246 AB Rosmalen, of mail je gegevens: administratie@bewustzijnmagazine.nl. Vermeld in de mail: 'proefabonnement met nr. 17' Kijk voor informatie op: www.bewustzijnmagazine.nl

Ik neem een **proefabonnement** en ontvang 4 keer BZm voor € 12,- (België € 15,-)

NAAM: _____ M / V

STRAAT: _____

HUISNUMMER: _____

POSTCODE: _____

PLAATS: _____

TELEFOON: _____

E-MAIL: _____

DATUM: _____

De eerste twee nummers worden samen met de factuur binnen drie werkdagen naar u toegestuurd. Proefabonnement met nummer 17.